

Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

► **B**

TARYBOS DIREKTYVA

1990 m. rugsėjo 24 d.

dėl maisto produktų maistingumo ženklavimo

(90/496/EEB)

(OL L 276, 1990 10 6, p. 40)

iš dalies keičiama:

Oficialusis leidinys

		Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u>	Europos Parlamento ir tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1882/2003 2003 m. rugsėjo 29 d.	L 284	1	2003 10 31
► <u>M2</u>	Komisijos direktyva 2003/120/EB 2003 m. gruodžio 5 d.	L 333	51	2003 12 20
► <u>M3</u>	Komisijos direktyva 2008/100/EB 2008 m. spalio 28 d.	L 285	9	2008 10 29
► <u>M4</u>	Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1137/2008 2008 m. spalio 22 d.	L 311	1	2008 11 21

pataisyta:

- **C1** Klaidų ištaisymas, OL L 168, 2010 7 2, p. 23 (90/496/EEB)

TARYBOS DIREKTYVA

1990 m. rugsėjo 24 d.

dėl maisto produktų maistingumo ženklavimo

(90/496/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 100a straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

bendradarbiaudama su Europos Parlamentu ⁽²⁾,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

kadangi, siekiant laipsniškai sukurti vidaus rinką iki 1992 m. gruodžio 31 d., reikėtų imtis atitinkamų priemonių; kadangi vidaus rinką apima vidaus sienų neturinčią erdvę, kurioje užtikrinamas laisvas prekių, asmenų, paslaugų ir kapitalo judėjimas;

kadangi visuomenės susidomėjimas ryšiu tarp maisto ir sveikatos bei individualius poreikius tenkinančio maisto pasirinkimu nuolat didėja;

kadangi Taryba ir valstybių narių Vyriausybių atstovai, susirinkę Taryboje, 1986 m. liepos 7 d. rezoliucijoje dėl Europos programos prieš vėžį, pirmenybę suteikė mitybos gerinimui;

kadangi pagrindinių mitybos principų žinojimas ir tinkamas maisto produktų maistingumo ženklavimas gerokai palengvintų vartotojo galimybę pasirinkti;

kadangi maistingumo ženklavimo įvedimas prisidėtų prie visuomenės švietimo mitybos srityje;

kadangi, viena vertus, siekiant naudoti vartotojams, antra vertus, norint išvengti bet kokių galimų techninių prekybos kliūčių, maistingumo ženklavimas visoje Bendrijoje turėtų būti standartizuotas;

kadangi maisto produktai, kurių maistingumas yra ženklavamas, turėtų atitikti šioje direktyvoje nustatytas taisykles;

kadangi visos kitos maistingumo ženklavimo formos turėtų būti uždraustos, tačiau maisto produktams, kurių maistingumas nepaženklintas, turėtų būti leista laisvai cirkuliuoti;

kadangi, siekiant, kad pateikiama informacija pasiektų eilinį vartotoją ir atliktų savo paskirtį, atsižvelgiant į menką žinių apie maistingumą lygį, ji turi būti paprasta ir lengvai suprantama;

kadangi tam tikrą laikotarpį taikant šią direktyvą bus įgyta vertingos patirties šioje srityje ir atsiras galimybė įvertinti vartotojų reakciją į informacijos apie mitybą pateikimo būdą, taip suteikiant Komisijai galimybę peržiūrėti taisykles ir pasiūlyti atitinkamus pakeitimus;

kadangi, siekiant paskatinti suinteresuotas šalis, ypač mažąsias ir vidutines įmones, ženklini kuo daugiau produktų, priemonės visapusiškesnei ir labiau suderintai informacijai gauti turi būti įvedamos palaipsniui;

⁽¹⁾ OL C 282, 1988 11 5, p. 8 ir

OL C 296, 1989 11 24, p. 3.

⁽²⁾ OL C 158, 1989 6 26, p. 250 ir

OL C 175, 1990 7 16, p. 76.

⁽³⁾ OL C 159, 1989 6 26, p. 41.

▼B

kadangi šioje direktyvoje pateiktose taisyklėse turi būti atsižvelgta ir į *Codex Alimentarius* rekomendacijas dėl maistingumo ženklinimo;

kadangi bendrosios ženklinimo nuostatos bei apibūdinimai yra pateikti 1978 m. gruodžio 18 d. Tarybos direktyvoje 79/112/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su galutiniam vartotojui skirtų maisto produktų ženklinimu etiketėmis, pateikimu ir reklama, suderinimo ⁽¹⁾ su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Direktyva 89/395/EEB ⁽²⁾; kadangi dėl to ši direktyva gali apsiriboti tik nuostatomis dėl maistingumo ženklinimo,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

1. Ši direktyva skirta galutiniam vartotojui pateiktinų maisto produktų maistingumo ženklinimui. Ji taip pat taikoma maisto produktams, tiekiamiems į restoranus, ligonines, valgyklas ir kitas viešojo maitinimo įstaigas (toliau – viešojo maitinimo įstaigos).

2. Ši direktyva netaikoma:

- natūraliam mineraliniam ar kitam žmonėms vartoti skirtam vandeniui,
- dietiniams komponentams/maisto papildams.

3. Ši direktyva taikoma nepažeidžiant 1989 m. gegužės 3 d. Tarybos direktyvos 89/398/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su specialios paskirties maisto produktais, suderinimo ⁽³⁾ ir atskirų direktyvų, nurodytų šios direktyvos 4 straipsnyje.

4. Šioje direktyvoje:

a) „maistingumo ženklinimas“ – tai etiketėje pateikiama informacija apie:

- i) energinę vertę;
- ii) šias maistines medžiagas:
 - baltymus,
 - angliavandenius,
 - riebalus,
 - skaidulines medžiagas,
 - natrį,
 - vitaminus ir mineralines medžiagas, išvardytus priede ir, kaip nurodyta tame priede, esančius dideliais kiekiais.

▼M4

Priemonės, skirtos neesminėms šios direktyvos nuostatomis iš dalies pakeisti ir keičiančios vitaminų, mineralų ir rekomenduojamųjų paros suvartojimo normų sąrašo pakeitimus, Komisijos tvirtinamos laikantis 10 straipsnio 3 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu;

▼B

b) „mitybinis teiginys“ – tai bet kuriuo būdu pateikiama informacija ar reklaminis pranešimas, kuriuo teigiama ar užsimenama, kad maisto produktas turi ypatingų maistinių savybių, suteikiančių energijos (kaloringumo), kurį jis:

⁽¹⁾ OL L 33, 1979 2 8, p. 1.

⁽²⁾ OL L 186, 1989 6 30, p. 17.

⁽³⁾ OL L 186, 1989 6 30, p. 27.

▼ B

- suteikia,
 - suteikia didesnę ar mažesnę kiekį,
 - nesuteikia
- ir (arba) dėl maistinių medžiagų, kurių jis:
- turi,
 - turi mažesnę ar didesnę kiekį,
 - neturi.

Nuoroda į maistinės medžiagos kokybę ar kiekį nėra mitybinis teiginys, kurio reikalauja teisės aktai.

► **M4** 10 straipsnio 2 dalyje ◀ nurodyta tvarka tam tikrais atvejais gali būti nuspręsta, ar vykdomi šiame punkte keliami reikalavimai;

- c) „baltymai“ – tai baltymų kiekis, apskaičiuotas pagal šią formulę:
baltymai = bendras azoto kiekis pagal Kjeldahlį x 6,25;
- d) „angliavandeniai“ – tai angliavandeniai, įskaitant poliolių, metabolizuojami žmogaus organizme;
- e) „cukrūs“ – tai visi maiste esantys monosacharidai ir disacharidai, išskyrus poliolių;
- f) „riebalai“ – tai visi lipidai, įskaitant fosfolipidus;
- g) „sočiosios riebalų rūgštys“ – tai riebalų rūgštys, neturinčios dvigubų jungčių;
- h) „mononesočiosios riebalų rūgštys“ – tai riebalų rūgštys su viena *cis*-dviguba jungtimi;
- i) „polinesočiosios riebalų rūgštys“ – tai riebalų rūgštys su dviem ar daugiau *cis*-, *cis*- metileno dvigubomis jungtimis;

▼ M4

- j) skaidulinės medžiagos – tai medžiagos, kurias apibrėžia Komisija ir kurios nustatomos Komisijos nustatyto tyrimo metodu. Šios priemonės, skirtos neesminėms šios direktyvos neesminėms nuostatomis iš dalies keisti ją papildant, tvirtinamos laikantis 10 straipsnio 3 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu;

▼ B

- k) „vidutinė vertė“ – tai vertė, geriausiai atspindinti konkrečiame maisto produkte esanti maistinės medžiagos kiekį, atsižvelgiant į sezoninius svyravimus, vartojimo modelius ir kitus veiksnius, galinčius turėti įtakos realios vertės pokyčiams.

2 straipsnis

1. Laikantis 2 dalies, maistingumo ženklavimas yra neprivalomas.
2. Pateikiant mitybinį teiginį etiketėje, pateikiant ar reklamuojant, išskyrus bendrąją reklamą, maistingumo ženklavimas yra privalomas.

▼ M4*3 straipsnis*

Leidžiami tik mitybiniai teiginiai apie energetinę vertę, maistines medžiagas, išvardytas 1 straipsnio 4 dalies a punkto ii papunktyje, ir medžiagas, priklausančias maistinių medžiagų kategorijai ar ją sudarančiomis. Nuostatas, apribojančias arba draudžiančias mitybinių teiginių pateikimą, kaip apibrėžta šiame straipsnyje, gali patvirtinti Komisija. Šios priemonės, skirtos neesminėms šios direktyvos nuostatomis iš dalies keisti ją papildant, tvirtinamos laikantis 10 straipsnio 3 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

▼B*4 straipsnis*

1. Jei maistingumas ženklina, pateiktina 1 arba 2 grupės informacija tokia tvarka:

1 grupė:

- a) energinė vertė;
- b) baltymų, angliavandenių ir riebalų kiekiai.

2 grupė:

- a) energinė vertė;
- b) baltymų, angliavandenių, cukrų, riebalų, sočiųjų riebalų rūgščių, skaidulinių medžiagų ir natrio kiekiai.

2. Kai pateikiamas mitybinis teiginys apie cukrus, sočiąsias riebalų rūgštis, skaidulines medžiagas ar natri, pateikiama 2 grupės informacija.

3. Ženklinant maistingumą, gali būti nurodyti šių medžiagų kiekiai:

- krakmolo,
- poliolių,
- mononesočiųjų riebalų rūgščių,
- polinesočiųjų riebalų rūgščių,
- cholesterolio,
- bet kurio iš mineralinių medžiagų ar vitaminų, išvardytų priede ir, kaip nurodyta tame priede, esančių dideliais kiekiais.

4. Kai pateikiami mitybiniai teiginiai, privaloma nurodyti medžiagas, priklausančias vienai iš 1 ir 3 dalyse nurodytų maistinių medžiagų kategorijų ar jų sudarančias.

Be to, kai nurodomas polinesočiųjų ir (arba) mononesočiųjų riebalų rūgščių ir (arba) cholesterolio lygis, taip pat pateikiamas ir sočiųjų riebalų rūgščių kiekis, tačiau pastarojo paskelbimas šiuo atveju nėra mitybinis teiginys, kaip apibrėžta 2 dalyje.

5 straipsnis

1. Pateikiama energinė vertė apskaičiuojama taikant tokius konversijos veiksniai:

— angliavandeniams (išskyrus poliolių	4 kcal/g – 17 kJ/g,
— polioliams	2, 4 kcal/g – 10 kJ/g,
— baltymams	4 kcal/g – 17 kJ/g,
— riebalams	9 kcal/g – 37 kJ/g,
— alkoholiui (etanolui)	7 kcal/g – 29 kJ/g,
— organinėms rūgštims	3 kcal/g – 13 kJ/g ,

▼M2

— salatrimai	6 kcal/g – 25 kJ/g,
--------------	---------------------

▼M3

— skaidulinės medžiagos	2 kcal/g – 8 kJ/g,
— eritritolis	0 kcal/g – 0 kJ/g.

▼M4

2. Komisija tvirtina 1 dalyje nurodytų konversijos veiksnių pakeitimus ir 1 dalyje pateikto sąrašo papildymą medžiagomis, priklausančiomis vienai iš toje dalyje nurodytų maistinių medžiagų kategorijų ar jų sudarančiomis, ir jų konversijos veiksniais, kad tokiu būdu būtų galima tiksliau apskaičiuoti maisto produktų energinę vertę. Šios priemonės, skirtos neesminėms šios direktyvos neesminėms nuostatomis iš dalies keisti, tvirtinamos laikantis 10 straipsnio 3 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

▼B*6 straipsnis*

1. Maistinių medžiagų arba jų sudedamųjų dalių energinė vertė ir maistinių medžiagų kiekis nurodomas skaičiais. Naudotini tokie vienetai:

— energetinė vertė– kJ ir kcal,	
— baltymai	} gramais (g),
— angliavandeniai	
— riebalai	
— skaidulinės medžiagos	
— natris	
— cholesterolis	miligramais (mg),
— vitaminai ir mineralinės medžiagos	vienetais nurodyti priede.

2. Informacija nurodoma 100 g arba 100 ml produkto. Be to, ši informacija gali būti pateikta porcijai, kurios kiekis nurodytas etiketėje, jei nurodomas ir pakuotėje esančių porcijų skaičius.

3. ►**M4** 10 straipsnio 2 dalyje ◀ nurodyta tvarka gali būti nuspręsta, kad 1 ir 2 dalyse minima informacija gali būti pateikta grafine forma, laikantis nustatytinų formatų.

4. Kiekiai nurodomi parduodamam maistui. Atitinkamais atvejais ši informacija gali būti pateikta apie gatavą maistą, jei pateikiama pakankamai išsami jo paruošimo instrukcija ir informacija yra susijusi su vartoti skirtu maistu.

5. a) Informacijoje apie vitaminus ir mineralines medžiagas taip pat turi būti nurodyta procentais išreikšta rekomenduojama paros norma (RPN), pateikta priede 2 dalyje nurodytiems kiekiams;

b) vitaminų ir mineralinių medžiagų procentais išreikšta rekomenduojama paros norma (RPN) gali būti nurodoma grafine forma. Šios pastraipos įgyvendinimo taisyklės gali būti priimanamos ►**M4** 10 straipsnio 2 dalyje ◀ nurodyta tvarka.

6. Informacija apie cukrus ir (arba) poliolių ir (arba) krakmolą turi būti nurodoma iškart po angliavandenių kiekio šitokia forma:

— angliavandeniai	g
kuriuose	
— cukrų	g
— poliolių	g
— krakmolo	g.

▼ B

7. Kai nurodomas riebalų rūgščių kiekis ir (arba) rūšis ir (arba) cholesterolio santykis, ši informacija turi būti nurodoma iškart po bendrųjų riebalų šitokia forma:

— riebalai	g
kuriuose	
— sočiųjų rūgščių	g
— mononesočiųjų rūgščių	g
— polinesočiųjų rūgščių	g
— cholesterolio	mg.

8. Kiekvienu konkrečiu atveju nurodoma vidutine maistingumo vertė, pagrįsta:

- gamintojo atlikta maisto produkto analize;
- apskaičiavimu, remiantis žinomomis ar faktinėmis panaudotų sudedamųjų dalių vidutinėmis maistingumo vertėmis;
- apskaičiavimu, paremtu visuotinai nustatytais ir patvirtintais duomenimis.

Pirmosios pastraipos įgyvendinimo taisyklės, ypač dėl nurodytų ir oficialiais patikrinimais nustatytų verčių skirtumų, nustatomos ► **M4** 10 straipsnio 2 dalyje ◀ nurodyta tvarka.

7 straipsnis

1. Informacija, apibrėžta šioje direktyvoje, turi būti pateikiama vienoje vietoje lentelės forma ir sunumeruota, jei pakanka vietos. Jei vietos trūksta, informacija pateikiama eilutėmis.

Rašmenys turi būti išspausdinti išsiskiriančioje vietoje, įskaitomi ir neištrinami.

2. Valstybės narės užtikrina, kad informacija, kuriai taikoma ši direktyva, būtų pateikiama pirkėjams suprantama kalba, išskyrus tuos atvejus, kai pirkėjui informacija suteikiama kitais būdais. Ši nuostata nedraudžia tokios informacijos pateikti keliomis kalbomis.

3. Valstybės narės susilaiko nuo smulkesniu nei šioje direktyvoje nurodytu reikalavimu dėl maistingumo zenklinimo.

▼ M4*8 straipsnis*

4 straipsnyje nurodytos informacijos apie nefasuotus maisto produktus, skirtus parduoti galutiniam vartotojui arba viešojo maitinimo įstaigoms ir maisto produktus, fasuojamus pardavimo vietoje pirkėjo prašymu ar fasuojamus tiesioginiam pardavimui mastą ir jos pateikimo būdus gali reglamentuoti nacionaliniais įstatymais tol, kol Komisija galutinai patvirtins priemones. Šios priemonės, skirtos neesminėms šios direktyvos nuostatomis iš dalies keisti ją papildant, tvirtinamos laikantis 10 straipsnio 3 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

▼ B*9 straipsnis*

Visos priemonės, galinčios turėti įtakos visuomenės sveikatai, tvirtinamos pasikonsultavus su Maisto produktų moksliniu komitetu, įkurtu Sprendimu 74/234/EEB ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ OL L 136, 1974 5 20, p. 1.

▼M1*10 straipsnis*

1. Komisijai padeda pagal Reglamento (EEB) Nr. 178/2002 ⁽¹⁾ 58 straipsnį įsteigtas Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas, toliau - Komitetas.

2. Kai daroma nuoroda į šį straipsnį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB ⁽²⁾ 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas terminas yra trys mėnesiai.

▼M4

3. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

▼B*11 straipsnis*

1. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų šiai direktyvai įgyvendinti, ir apie tai nededamos praneša Komisijai. Šios priemonės taikomos taip, kad:

- iki 1992 m. balandžio 1 d. būtų leidžiama prekiauti produktais, atitinkančiais šią direktyvą,
- nuo 1993 m. spalio 1 d. būtų uždrausta prekiauti produktais, neatitinkančiais šios direktyvos.

2. Iki... (praėjus penkeriems metams nuo pranešimo apie šią direktyvą) dėl savanoriško vienos ar kelių šių maistinių medžiagų – cukrų, sočiųjų riebalų rūgščių, skaidulinių medžiagų, natrio – nurodymo ženklinant maistingumą ar pateikiant mitybinį teiginį neturi būti reikalaujama vykdyti 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytą išipareigojimą nurodyti visas šias maistines medžiagas.

3. Iki... (praėjus aštuoneriems metams nuo pranešimo apie šią direktyvą) Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pranešimą apie šios direktyvos taikymą. Tuo pat metu ji pateikia Tarybai atitinkamus pasiūlymus dėl pakeitimų.

12 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

⁽¹⁾ OL L 31, 2002 2 1, p. 1.

⁽²⁾ 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimas 1999/468/EB, nustatantis Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką (OL L 184, 1999 7 17, p. 23.)

▼ M3*I PRIEDAS*

Vitaminai ir mineralinės medžiagos, kurios gali būti nurodomos, ir jų rekomenduojamos paros normos (RPN)

▼ C1

Vitaminas A (µg)	800
Vitaminas D (µg)	5

▼ M3

Vitaminas E (mg)	12
------------------	----

▼ C1

Vitaminas K (µg)	75
------------------	----

▼ M3

Vitaminas C (mg)	80
Tiaminas (mg)	1,1
Riboflavinai (mg)	1,4
Niacinas (mg)	16
Vitaminas B6 (mg)	1,4

▼ C1

Folio rūgštis (µg)	200
Vitaminas B12 (µg)	2,5
Biotinas (µg)	50

▼ M3

Pantoteno rūgštis (mg)	6
Kalis (mg)	2 000
Chloridas (mg)	800
Kalcis (mg)	800
Fosforas (mg)	700
Magnis (mg)	375
Geležis (mg)	14
Cinkas (mg)	10
Varis (mg)	1
Manganas (mg)	2
Fluoridas (mg)	3,5
Selenas (µg)	55
Chromas (µg)	40
Molibdenas (µg)	50
Jodas (µg)	150

Sprendžiant, kas sudaro reikšmingą kiekį, orientuojamasi į 15 % šiame priede nurodytos rekomenduojamos paros normos 100 g arba 100 ml produkto arba pakuotėje, jei joje yra tik viena porcija.

▼ M3*II PRIEDAS***Medžiagų, priskiriamų skaidulinėms medžiagoms, apibrėžtis ir tyrimo metodai, kaip nurodyta 1 straipsnio 4 dalies j punkte***Medžiagų, priskiriamų skaidulinėms medžiagoms, apibrėžtis*

Šioje direktyvoje „skaidulinės medžiagos“ reiškia angliavandenių polimerus, sudarytus iš trijų ar daugiau monomerų grandžių, kurie nėra nei virškinami, nei absorbuojami žmogaus plonosiose žarnose ir priklauso šioms kategorijoms:

- valgomieji angliavandenių polimerai, natūraliai esantys maiste,
- valgomieji angliavandenių polimerai, išgauti iš maisto žaliavos fiziniu, fermentavimo arba cheminiu būdu ir turintys teigiamą fiziologinį poveikį, patvirtintą visuotinai pripažintais moksliniais įrodymais,
- valgomieji sintetiniai angliavandenių polimerai, turintys teigiamą fiziologinį poveikį, patvirtintą visuotinai pripažintais moksliniais įrodymais.